Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 11. decembra 2025*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Poľnohospodárstvo – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenie (ES) č. 1308/2013 – Podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva – Financovanie – Článok 50 – Príspevok Európskej únie – Výpočet maximálnej miery pomoci – Zahrnutie úľavy na dani stanovenej vnútroštátnymi predpismi“

Vo veci C-497/24,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunale ordinario di Ancona (súd v Ancone, Taliansko) z 27. júna 2024 a doručený Súdnemu dvoru 17. júla 2024, ktorý súvisí s konaním:

GC, konajúci vo svojom vlastnom mene a ako vlastník rovnomenného poľnohospodárskeho podniku,

proti

Regione Marche,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory F. Schalin, sudcovia M. Gavalec (spravodajca) a Z. Csehi,

generálna advokátka: T. Ćapeta,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– GC, konajúci vo svojom vlastnom mene a ako vlastník rovnomenného poľnohospodárskeho podniku, v zastúpení: S. Cianciullo a M. Spinozzi, avvocati,

– Regione Marche, v zastúpení: L. Di Ianni, avvocata,

– talianska vláda, v zastúpení: S. Fiorentino, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci I. Fresu, procuratore dello Stato, a L. Vignato, avvocato dello Stato,

* Jazyk konania: taliančina.

– Európska komisia, v zastúpení: B. Rechena a P. Rossi, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálnej advokátky, že vec bude prejednaná bez jej návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 50 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 671).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi GC, konajúcim vo svojom vlastnom mene a ako vlastník rovnomenného poľnohospodárskeho podniku, a Regione Marche (región Marche, Taliansko) vo veci zákonnosti rozhodnutia o vymáhaní pomoci Európskej únie vyplatenej v rámci vnútroštátneho podporného programu v sektore vinohradníctva a vinárstva.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1308/2013

3 Článok 39 nariadenia č. 1308/2013 s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„V tomto oddiele sa ustanovujú pravidlá, ktorými sa riadi prideľovanie finančných prostriedkov Únie členským štátom a ich využívanie členskými štátmi prostredníctvom päťročných vnútroštátnych podporných programov (ďalej len ‚podporné programy‘) na financovanie osobitných podporných opatrení na pomoc sektoru vinohradníctva a vinárstva.“

4 Článok 44 tohto nariadenia, nazvaný „Všeobecné pravidlá týkajúce sa podporných programov“, v odsekoch 2 a 3 stanovuje:

„2. Podpora Únie sa poskytne len na oprávnené výdavky, ktoré vzniknú po predložení príslušného návrhu podporného programu.

3. Členské štáty neprispievajú na náklady v súvislosti s opatreniami, ktoré Únia financuje v rámci podporných programov.“

5 Článok 50 uvedeného nariadenia s názvom „Investície“ v odseku 4 písm. b) stanovuje:

„Na príspevok Únie sa vzťahujú tieto maximálne výšky [miery – *neoficiálny preklad*] pomoci týkajúce sa oprávnených nákladov na investície:

…

b) 40 % v iných ako menej rozvinutých regiónoch;

…“

6 Podľa článku 212 toho istého nariadenia s názvom „Vnútroštátne platby súvisiace s podpornými programami v sektore vinohradníctva a vinárstva“:

„Odchylne od článku 44 ods. 3 môžu členské štáty poskytnúť vnútroštátne platby v súlade s pravidlami Únie o štátnej pomoci na opatrenia uvedené v článkoch 45, 49 a 50.

Maximálna miera pomoci ustanovená v príslušných pravidlách Únie o štátnej pomoci sa uplatňuje na celkové verejné financovanie, ktoré zahŕňa prostriedky Únie aj vnútroštátne prostriedky.“

Nariadenie (EÚ) 2021/2117

7 Článok 1 bod 8 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2117 z 2. decembra 2021, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny, nariadenie (EÚ) č. 251/2014 o vymedzení, opise, obchodnej úprave, označovaní a ochrane zemepisných označení aromatizovaných vínnych výrobkov a nariadenie (EÚ) č. 228/2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (Ú. v. EÚ L 435, 2021, s. 262), stanovuje vypustenie článkov 29 až 60 nariadenia č. 1308/2013.

8 Podľa článku 6 štvrtého odseku nariadenia 2021/2117 sa tento článok 1 bod 8 písm. e) uplatňuje od 1. januára 2023.

9 Článok 5 ods. 7 písm. a) nariadenia 2021/2117 stanovuje:

„Podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva uvedené v článku 40 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 sa naďalej uplatňujú až do 15. októbra 2023. Články 39 až 54 nariadenia [č. 1308/2013] sa naďalej uplatňujú aj po 31. decembri 2022, pokiaľ ide o:

a) výdavky vynaložené a platby vyplatené v súvislosti s operáciami vykonanými podľa uvedeného nariadenia pred 16. októbrom 2023 v rámci režimu pomoci uvedeného v článkoch 39 až 52 uvedeného nariadenia.“

Talianske právo

10 Článok 1 ods. 185 až 197 legge n. 160 – Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2020 e bilancio pluriennale per il triennio 2020 – 2022 (zákon č. 160 o predbežnom štátnom rozpočte na rozpočtový rok 2020 a viacročnom rozpočte na trojročné obdobie 2020 – 2022) z 27. decembra 2019 (GURI č. 304 z 30. decembra 2019) (ďalej len „zákon o štátnom rozpočte na rok 2020“) stanovuje úľavu na dani pre podniky, ktoré investujú do hmotných a nehmotných zariadení slúžiacich na technologickú a digitálnu transformáciu výrobných procesov.

11 Článok 1 ods. 192 tohto zákona stanovuje:

„Úľava na dani sa nezohľadní pri výpočte príjmu ani zdaniteľného základu regionálnej dane z výrobných činností a nie je relevantná na účely vzťahu uvedeného v článku 61 a článku 109 ods. 5

[testo unico di cui al decreto del Presidente della Repubblica 22 dicembre 1986, n. 917 (jednotné znenie uvedené v dekréte prezidenta republiky č. 917 z 22. decembra 1986)]. Úľavu na dani je možné kumulovať s inými výhodami týkajúcimi sa tých istých nákladov, pod podmienkou, že celková suma takejto kumulácie – aj s prihliadnutím na to, že uvedená úľava na dani sa nezohľadní pri výpočte príjmu ani zdaniteľného základu regionálnej dane z výrobných činností uvedenej v predchádzajúcej vete – nepresiahne vynaložené náklady.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Dekrétom zo 14. októbra 2020 región Marche schválil regionálnu výzvu na vykonanie opatrenia „Investície“, stanoveného v článku 50 nariadenia č. 1308/2013 na hospodársky rok 2020/2021, pričom ide o opatrenie, ktoré patrí do podporného programu v sektore vinohradníctva a vinárstva.

13 Dňa 30. novembra 2020 vinohradnícko-vinársky podnik GC požiadal o pomoc na projekt v celkovej odhadovanej hodnote 392 662,59 eura. Tento projekt predpokladal opatrenia zamerané na jednej strane na zabezpečenie vysokej energetickej účinnosti a na druhej strane na posilnenie inovácie a kvality výrobku. Tieto opatrenia spočívali v nákupe nových izolovaných nádrží umožňujúcich domácu automatizáciu a riadenie rôznych fáz výroby vína na diaľku.

14 Dňa 27. mája 2021 región Marche schválil poradie žiadostí, ktoré sú oprávnené na tento podporný program, pričom žiadosť GC zaradil na druhé miesto, čo viedlo k tomu, že región Marche schválil poskytnutie pomoci GC vo výške 157 065,04 eura. Dňa 13. septembra 2021 bolo 80 % tejto sumy, t. j. 125 652,03 eura, vyplatených GC ako preddavok, pričom zvyšných 20 % sa malo vyplatiť v deň dokončenia projektu, k čomu malo dôjsť 15. júla 2022.

15 Počas realizácie projektu GC predložil žiadosť o zmenu zahŕňajúcu úpravu výšky celkových výdavkov, ktorá bola prepočítaná na 392 044,85 eura, v dôsledku čoho bola výška pomoci prehodnotená na 156 817,94 eura, čo región Marche schválil 1. júla 2022.

16 Po dokončení projektu GC predložil žiadosť o vyplatenie dlhovaného zostatku za výdavky v celkovej výške 389 256,21 eura, ktoré boli deklarované ako vynaložené, čo je suma nižšia ako suma schválená 1. júla 2022. GC tak vypočítal, že celková výška požadovanej pomoci predstavuje 155 702,48 eura, v dôsledku čoho dlhovaný zostatok dosahoval 30 050,45 eura.

17 Na základe kontrol, ktoré vykonal Struttura Decentrata Agricoltura di Ascoli Piceno e Fermo (Decentralizovaný úrad pre poľnohospodársku pomoc Ascoli Piceno a Fermo, Taliansko), sa žiadosť o vyplatenie zostatku považovala za čiastočne prípustnú. Tento úrad totiž najmä konštatoval, že na investície financované v rámci projektu bola poskytnutá úľava na dani v zmysle článku 1 ods. 192 zákona o štátnom rozpočte na rok 2020 (ďalej len „úľava na dani“). Suma získanej pomoci z rozpočtu Únie kumulovaná s úľavou na dani tak prekročila maximálnu prípustnú mieru pomoci uvedenú v článku 50 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 1308/2013, teda 40 % investičných nákladov GC. V dôsledku toho uvedený orgán dospel k záveru, že prebytočná suma, ktorú prijal GC nad maximálnu povolenú sumu, nebola oprávnená a mala byť vrátená.

18 Dňa 21. decembra 2022 región Marche informoval GC, že začal konanie o čiastočnom zrušení poskytnutej pomoci a nariadil čiastočné vrátenie vyplateného preddavku vo výške 92 185,82 eura. Rozhodnutím z 27. januára 2023 požiadal najmä o vrátenie tejto sumy.

19 Dňa 1. marca 2023 GC vrátil sumu, ktorá sa od neho požadovala, pričom si vyhradil právo napadnúť na súde rozhodnutia o čiastočnom zrušení pomoci, ako aj o jej vymáhaní.

20 GC sa obrátil na Tribunale ordinario di Ancona (súd v Ancone, Taliansko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. GC v podstate tvrdil, že úľavu na dani možno voľne kumulovať s inými výhodami, ktoré majú pokryť rovnaké náklady, ako sú náklady, ktorých sa táto úľava týka, a teda aj s opatrením pomoci uvedeným vo výzve na predkladanie projektov v sektore vinohradníctva a vinárstva, s jedinou výhradou, a to, že celkové kumulatívne výhody nepresiahnu 100 % vzniknutých nákladov. Ako všeobecné opatrenie uplatniteľné na všetky podniky, ktoré nepredstavuje štátnu pomoc, by úľava na dani nemala byť zohľadnená na účely posúdenia, či bola prekročená maximálna miera pomoci stanovená v článku 50 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 1308/2013, teda 40 %.

21 Región Marche naopak zastáva názor, že úľava na dani a pomoc Únie sa musia kumulovať v rámci tejto maximálnej miery pomoci. Stanovisko Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyjadrené v oznámení Ares (2020)6839797 zo 17. novembra 2020 navyše potvrdzuje tento výklad.

22 V tejto súvislosti má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či je potrebné kumulovať úľavu na dani a pomoc Únie na účely posúdenia, či bola prekročená maximálna miera pomoci stanovená v článku 50 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 1308/2013. Na jednej strane sa možno domnievať, že úľava na dani predstavuje formu verejnej podpory, ktorá znižuje celkové investičné náklady prostredníctvom zníženia daňového zaťaženia podniku, ktorý znáša tieto náklady, v dôsledku čoho existuje riziko, že tá istá investícia bude predmetom dvojitého vrátenia z verejných zdrojov. Na druhej strane úľavu na dani možno považovať za opatrenie všeobecnej povahy, ktoré stanovuje výhody v prospech všetkých podnikov. Keďže úľavu na dani nemožno kvalifikovať ako štátnu pomoc, nemôže prispievať k vytvoreniu zakázanej kumulácie verejných zdrojov. Táto úľava naopak umožňuje vytvoriť synergiu medzi rôznymi formami verejnej podpory investície, ktoré sa kumulujú na financovanie rôznych častí projektu alebo investície. V tomto zmysle by uvedená úľava na dani nemala byť zahrnutá do maximálnej hranice stanovenej v článku 50 nariadenia č. 1308/2013.

23 Za týchto podmienok Tribunale ordinario di Ancona (súd v Ancone) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Zahŕňa článok 50 ods. 4 nariadenia [č. 1308/2013 v rozsahu, v akom stanovuje, že ‚na príspevok Únie sa vzťahujú tieto maximálne [miery] pomoci týkajúce sa oprávnených nákladov na investície… b) 40 % v iných ako menej rozvinutých regiónoch‘, aj úľavy na dani, a teda majú byť úľavy na dani pri výpočte 40 % hranice postavené na roveň akýmkoľvek ďalším príspevkom, ktoré príjemca získa?“

O prejudiciálnej otázke

24 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 50 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 1308/2013 vykladať v tom zmysle, že na účely výpočtu maximálnej miery pomoci pre investície stanovenej v tomto ustanovení treba zohľadniť nielen pomoc Únie vyplatenú príjemcovi v rámci investičného projektu, ale aj výhodu, ktorú získal ten istý príjemca formou úľavy na dani stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou.

25 Na úvod treba uviesť, že článok 1 bod 8 písm. e) nariadenia 2021/2117 vypustil článok 50 nariadenia č. 1308/2013, a to s účinnosťou od 1. januára 2023. V súlade s článkom 5 ods. 7 písm. a) nariadenia 2021/2117 sa však tento článok 50 naďalej uplatňuje na výdavky vynaložené a platby vyplatené v súvislosti s operáciami vykonanými podľa nariadenia č. 1308/2013 pred 16. októbrom 2023. V tejto súvislosti, hoci návrh na začatie prejudiciálneho konania neuvádza presný dátum, ku ktorému bol investičný projekt, o ktorý ide vo veci samej, dokončený, ani dátum, ku ktorému GC oznámil svoju žiadosť o vyplatenie zostatku, nie sú pochybnosti o tom, že k týmto udalostiam došlo pred 16. októbrom 2023, keďže rozhodnutie o vymáhaní, ktoré bolo predložené vnútroštátnemu súdu, je z 27. januára 2023. V dôsledku toho je článok 50 nariadenia č. 1308/2013 uplatniteľný z hľadiska *ratione temporis*.

26 Po tomto spresnení treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry výklad ustanovenia práva Únie nemôže mať za následok odstránenie akéhokoľvek potrebného účinku jasného a presného znenia tohto ustanovenia. Ak teda význam ustanovenia práva Únie jednoznačne vyplýva zo znenia samotného ustanovenia, Súdny dvor sa nemôže od tohto výkladu odchýliť (rozsudok z 20. septembra 2022, VD a SR, C-339/20 a C-397/20, EU:C:2022:703, bod 71 ako aj citovaná judikatúra).

27 V prvom rade z článku 50 ods. 4 nariadenia č. 1308/2013 vyplýva, že „na príspevok Únie sa vzťahujú“ maximálne miery pomoci týkajúce sa oprávnených nákladov na investície a dosahujú 40 % v iných ako menej rozvinutých regiónoch. Zo znenia tohto ustanovenia jasne vyplýva, že toto ustanovenie odkazuje len na „príspevok Únie“ bez toho, aby odkazovalo na iné príspevky, ako je vnútroštátny príspevok vo forme úľavy na dani.

28 V druhom rade je tento výklad podporený kontextom, do ktorého toto ustanovenie patrí.

29 Po prvé treba uviesť, že v hlave I nariadenia č. 1308/2013, nazvanej „Trhová intervencia“, sa nachádza kapitola II s názvom „Režimy pomoci“, ktorá obsahuje oddiel 4 s názvom „Podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva“, zavedený článkom 39 tohto nariadenia, pričom v tomto oddiele 4 sa nachádza článok 50 tohto nariadenia. V tomto článku sa stanovuje, že v tomto oddiele sa ustanovujú pravidlá, ktorými sa riadi prideľovanie finančných prostriedkov Únie členským štátom a ich využívanie členskými štátmi prostredníctvom päťročných vnútroštátnych podporných programov na financovanie osobitných podporných opatrení na pomoc sektoru vinohradníctva a vinárstva. Treba však uviesť, že uvedený článok 39 sa obmedzuje na vymedzenie pravidiel stanovených v tomto oddiele na oblasť poskytovania finančných prostriedkov Únie členským štátom a na oblasť ich využívania členskými štátmi bez toho, aby sa vzťahoval na vnútroštátne pravidlá, ktorých cieľom je prideliť finančné zdroje sektoru vinohradníctva a vinárstva, ako je úľava na dani.

30 Po druhé treba uviesť, že článok 44 nariadenia č. 1308/2013, nazvaný „Všeobecné pravidlá týkajúce sa podporných programov“, na jednej strane v odseku 2 stanovuje, že podpora Únie sa poskytuje len na oprávnené výdavky, ktoré vzniknú po predložení príslušného návrhu podporného programu, a na druhej strane v odseku 3 stanovuje, že členské štáty neprispievajú na náklady v súvislosti s opatreniami, ktoré Únia financuje v rámci podporných programov. Z uvedeného vyplýva, že členské štáty v zásade nie sú oprávnené prispievať na náklady na opatrenia financované Úniou, v dôsledku čoho na účely výpočtu maximálnych povolených mier podpory v sektore vinohradníctva a vinárstva uvedených v článku 50 tohto nariadenia treba zohľadniť len zdroje mobilizované z rozpočtu Únie.

31 Po tretie, ako uviedla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, článok 44 ods. 3 nariadenia č. 1308/2013 síce stanovuje pravidlo zakazujúce vnútroštátne spolufinancovanie vnútroštátnych podporných programov v sektore vinohradníctva a vinárstva. Toto ustanovenie však treba vykladať v spojení s článkom 212 tohto nariadenia, ktorý zavádza výnimku z tohto článku 44 ods. 3 tým, že umožňuje členským štátom poskytovať vnútroštátne platby v súlade s pravidlami Únie uplatniteľnými v oblasti štátnej pomoci najmä na opatrenia uvedené v článku 50 uvedeného nariadenia. Z uvedeného vyplýva, že normotvorca Únie jasne stanovil, že členské štáty môžu podporovať projekty, ktoré spadajú pod opatrenie „Investície“ uvedené v článku 50 nariadenia č. 1308/2013 ako doplnok k opatreniam financovaným Úniou za predpokladu, že sa dodržia pravidlá Únie uplatniteľné v oblasti štátnej pomoci.

32 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 50 ods. 4 písm. b) nariadenia č. 1308/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že na účely výpočtu maximálnej miery pomoci pre investície stanovenej v tomto ustanovení treba zohľadniť pomoc Únie vyplatenú príjemcovi v rámci investičného projektu, ale nie výhodu, ktorú získal ten istý príjemca formou úľavy na dani stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou.

O trovách

33 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 50 ods. 4 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, sa má vykladať v tom zmysle, že na účely výpočtu maximálnej miery pomoci pre investície stanovenej v tomto ustanovení treba zohľadniť pomoc Európskej únie vyplatenú príjemcovi v rámci investičného projektu, ale nie výhodu, ktorú získal ten istý príjemca formou úľavy na dani stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou.

Podpisy